

teprve, tu pak bezvýjimečně tím, že pachatel překročil určitý věk. Obdobně předpis Šu 127 tr. zák., nepřipouštěje výjimky z důvodu předčasné dospělosti tělesné nebo duševní, upírá děvčeti způsobilost k volnému rozhodování se k souloži, dokud nedovršilo čtrnáctého roku, a tresce do té doby bezvýjimečně podnikání soulože s ním. Třebaže tedy Elsa L-ová byla snad v době souzených souloží tělesně vyvinuta tak, že byla s ní možnou soulož v plném fyziologickém rozsahu, byla přece vhodným předmětem zločinu podle Šu 127 tr. zák. Opačným, protože naprosto nesprávným výkladem zákona nemohli se řídit ani porotci, jimž ovšem náleží výklad zákona, nepřisluší však právo uznati o vině proti zákonu, a porotní soudní dvůr nesměl se propůjčiti k tomu, by eventuální otázkou spolupůsobil k případnému výroku porotců, podřadujícím skutek jimi zjištěný pod mírnější ustanovení, než které při správném výkladu zákona k němu se vztahuje.

Čís. 2542.

Trestní sankci Šu 486 čís. 1 tr. zák. podléhá dlužník několika věřitelů (kdo jeho věci samostatně vede), způsobí-li neschopnost placení jakýmkoliv způsobem nebo prostředkem; prostředky jsou tu uvedeny (na rozdíl od podvodného úpadku) jen příkladmo.

Spadá sem, dal-li manžel, vedoucí obchod své manželky, přepsati svůj osobní dluh u banky na onen obchod.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1926, Zm I 366/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 4. května 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle §§ 486 čís. 1, 486 c) odstavec druhý tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost, ponechávajíc nedotknutým odsuzující výrok pro přečin podle čís. 2 Šu 486 tr. zák., namítá proti odsouzení stěžovatele pro přečin podle čís. 1 Šu 486 tr. zák., že první soud vyložil skutkovou podstatu trestného činu nesprávně a že tak zavinil zmatečnost rozsudku podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Stěžovatel má za to, že v jeho jednání, jak zjištěno v rozsudku, že totiž dal přepsati svůj osobní dluh u banky A. na obchod své manželky a tím způsobil její neschopnost platiti, nelze spatřovati nepřiměřené užívání úvěru, (jak je kvalifikuje rozsudek) a že nejde o jednání z nedbalosti nebo lehkomyšlnosti, jež předpokládá zákon v čís. 1 Šu 486 tr. zák., nýbrž že jde o nezaviněnou ztrátu, kterou obžalovaný utrpěl v dřívějším svém obchodě, a kterou byl prý morálně nucen uhraditi převodem na nový obchod, jenž byl pouhým pokračováním předešlého a ve skutečnosti prý byl od počátku jeho vlastním obchodem, nikoliv obchodem manželčiným. Při tom prý doufal, že prosperujícím obchodem a věnem, očekávaným od matky, závod udrží,

v čemž byl však zklamán. Za tohoto stavu věci nelze prý mluvit o tom, že z nedbalosti způsobil neschopnost své manželky platit, zvláště tím, že jako její obchodvedoucí nepřiměřeně používal úvěru. Než zmáteční stížnost jest na omylu. Trestní sankci čís. 1 Šu 486 tr. zák. podléhá dlužník několika věřitelů, nebo ten kdo jeho věci samostatně vede, (druhý odstavec Šu 486 c) tr. zák.), způsobil-li z nedbalosti neschopnost placení *j a k ý m k o l i v z p ů s o b e m n e b o p r o s t ř e d k e m*. Uvésti výčetno prostředky k tomu způsobilé — jichž jest nekonečně mnoho — není vůbec možno. Proto zákon (na rozdíl od podvodného úpadku, při němž výčetno uvádí prostředky, jimiž mohou býti věřitelé poškozeni) mluví v čís. 1. Šu 486 tr. zák. pouze p ř í k l a d m o o tom, kdo činí přílišná vydání, lehkomyšlně nebo nepřiměřeně úvěru užívá nebo jej poskytuje, část majetku promarní neb uzavře odvážný obchod a t. d. K naplnění skutkové podstaty stačí však i každé jiné nedbalé jednání, způsobí-li neschopnost placení. Neboť podstata úpadku z nedbalosti podle čís. 1 Šu 486 tr. zák. záleží právě v tom, že nastala neschopnost placení a že jest příčinná spojitost mezi dlužníkovým jednáním a poškozením věřitelů z ní vzešlým. Z toho plyne, že se dlužník netresce, když přes nehospodárné jeho jednání k neschopnosti placení nedojde, a že zůstává trestným, když se sice snaží odčinit předcházející nehospodárné jednání pozdějšími dobrými výsledky, ale zamýšlený výsledek se nedostaví a k neschopnosti placení dojde (srov. pamětní spis str. 186).

V tomto případě zjistil první soud, že obžalovaný vedl samostatně obchod své manželky, který byl od 1. prosince 1922 ohlášen na její jméno jako obchod s t ř í ž n í a galanterní, zjistil, že majitelka obchodu byla již koncem roku 1924 neschopnou platit a že tuto neschopnost zavinil obžalovaný zvláště tím, že pohnul svou manželku, by převzala jeho dřívější dluh bankovní u banky A. (vzniklý ztrátami obžalovaného v dřívějším jeho obchodě vlasovými sítkami), že k převzetí skutečně došlo dne 1. února 1923, kdy byl dluh obžalovaného přepsán na jméno manželčino a tím její obchod nepatrného rozsahu (do něhož vložila pouze své věno 30.000 Kč), zatížen hned od počátku tak značným osobním dluhem obžalovaného, který dosáhl do konce roku 1924 výše 93.670 Kč, a že tím v první řadě v poměrně krátké době obžalovaný způsobil neschopnost placení majitelky obchodu. Lze připustiti zmáteční stížnosti, že jednání obžalovaného nelze pokládati za nepřiměřené užívání úvěru, poněvadž šlo o zatížení obchodu dluhem nesouvisejícím s provozováním závodu, ale to jest pro otázku viny lhostejno. Rozhodné jest, že lehkomyšlně zatížil obchod své manželky dluhem se stanoviska jejího obchodu a jejích věřitelů cizím, že jednal vůči jejím věřitelům nehospodárně a nedbale a že tak způsobil neschopnost placení, aniž se mu podařilo, by odčinil své jednání, věřitele poškozující, pozdějšími dobrými výsledky. Zmateční stížnost přehlíží, že zákon chrání tresty v Šu 486 tr. zák. z á j e m v ě ř i t e l ů na řádném vedení hospodářství dlužníka, nikoliv snad zájem tohoto nebo dokonce jeho jednatelů. Proto také jest pro otázku viny lhostejný původ dluhu obžalovaného a jeho ráz, jakož i pohnutky, které ho vedly k jednání, věřitele poškozujícímu, a neschopnost placení způsobivšímu. Námitka obžalovaného, že obchod byl ve skutečnosti vlastnictvím obžalovaného, že byl pouhým pokračováním

předešlého, jest vyvrácena zjištěním nalézacího soudu, že obchod byl veden na jméno jeho manželky, že obžalovaný jejím jménem zboží objednával a platil, z čehož plyne, že podmětem práv a povinností z vedení obchodu vyplývajících nebyl obžalovaný, nýbrž jeho manželka. Bylo proto neodůvodněnou zmatečnou stížností zavrhnouti.

Čís. 2543.

»Převedením věci na sebe« (§ 185 tr. zák.) rozumí se nabytí skutečné moci nad ukradenou věcí, spojené s úmyslem, nakládati s ní jako se svou vlastní; předpokládá se pozitivní činnost nabývací.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1926, Zm II 194/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uher-ském Hradišti ze dne 26. března 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se jediného důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., zmatečnou stížností namítá, že rozsudek nezjišťuje žádné skutečnosti, z níž by vycházelo na jevo, že obžalovaný ukradené věci ukrýval, na sebe převedl nebo zašantročil, nezjišťuje zejména, že on věci ty v domě, v němž nyní bydlí, uložil a tak jejich vlastníku zabránil s nimi nakládati. Stížnost poukazuje na zodpovídání se obžalovaného, podle něhož věci, ukradené jeho bratrem Janem P-em, byly uloženy v domě otce obou Štěpána P-a, který však postoupil dům ten své dceři Františce, provdané za Jana Ch-a, jenž nyní rovněž v domě tom bydlí. Z toho nelze prý usuzovati, že ukradené věci ukrýval právě obžalovaný. Stížnosti nelze potud přiznati oprávnění, pokud brojí proti tomu, že nalézací soud nezjistil skutečností, z kterých tu vyplývalo, že obžalovaný ukradené věci ukrýval nebo zašantročil, neboť rozsudek neshledal skutkovou podstatu zločinu podílnictví na krádeži v tom, že obžalovaný věci, ukradené jeho bratrem Janem P-em, ukryl (ukrýval) nebo je zašantročil, nýbrž podle svého výroku pouze v tom, že je na sebe převedl. Zbývá proto zabývatí se výtkou zmatečnou stížnosti pouze v tomto jediném směru, a tu nelze jí upříti oprávnění. »Převedením věci na sebe« rozumí se nabytí skutečné moci nad ukradenou věcí, spojené s úmyslem nakládati s ní nadále jako se svou vlastní (viz rozhodnutí sb. n. s. čís. 9 a 386). Podle toho bylo by třeba, by rozsudek zjistil skutkové okolnosti, z nichž by vyplývalo, že tu jsou tyto známky skutkové podstaty zločinu ve směru, ve kterém obžalovaný jediné byl uznán vinným. Rozsudek po objektivní stránce pouze zjišťuje, že věci asi před čtyřmi lety ukradené bratrem obžalovaného Janem P-em, zůstaly v domě otce obžalovaného, kterýžto dům přešel provdáním se dcery otce obžalovaného na jeho zeti Jana Ch-a,